

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MERSİN İLİ

2007 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇ RAPORU

ARAŞTIRMANIN KAPSAM VE AMACI

İşgücü piyasasında mevcut durumu ve değişimleri tespit ederek, bunların işgücü ihtiyacı üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak amacıyla kurumumuz tarafından işgücü piyasası araştırmasının yapılması kararlaştırılmış ve bu amaçla “*İşgücü Piyasası Bilgileri Soru Kâğıdı*” geliştirilmiştir.

“İşgücü Piyasası Bilgileri Soru Kâğıdı” 7 sorudan oluşmaktadır. Araştırma alanı olarak SSK (devredilen) veri tabanı esas alınmıştır.

Bu çerçevede, 15 Ekim-30 Kasım 2007 tarihleri arasında, Türkiye’de 81 ilde 50 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm kamu ve özel işyerlerinde “İşgücü Piyasası Bilgileri Soru Kâğıdı” uygulanmıştır.

Mersin il sınırları içerisinde 50 ve daha fazla kişi istihdam eden **326 işyeri** tespit edilmiştir. Bu işyerlerinden **306**’sına anket uygulanmıştır. Gerçekleştirilen anket sayısının toplam iş yeri sayısına oranı **% 93,9**’dur.

Anket çalışmasında; meslek sınıflandırması ISCO 88’e göre, iktisadi faaliyet kolları sınıflandırması ise, EFİS’e (Nace Rev. 1.1) göre yapılmıştır.

Yapılan anketle birlikte;

- Çalışanların ve açık işlerin meslekler ve sektörler itibariyle sayısı,
- İhtiyaç duyulan mesleklerin eğitim düzeyleri itibariyle dağılımı,
- Temininde güçlük çekilen meslekler ve
- Önümüzdeki dönem istihdamında artış ya da azalış beklenen meslekler, tespit edilmiştir.

81 il düzeyinde tespit edilen sonuçlar, iller ve Türkiye geneli itibariyle raporlaştırılmıştır. Sonuçların; İl İstihdam Kurulunun, İl Müdürlüğümüzün ve diğer kullanıcıların çalışmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Zamanını ayırarak anketimizi cevaplayan tüm işverenlerimize ve anketlerin uygulanmasında emeği geçen Mersin İl Müdürlüğü çalışanlarına teşekkür ederiz.

TABLO 1: ÇALIŞANLARIN SEKTÖRLERE GÖRE DAĞILIMI				
SEKTÖR	İŞYERİ SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	53	6482	1219	7701
Tekstil ve tekstil ürünleri imalatı	34	2743	1740	4483
İnşaat	36	3877	176	4053
Toptan ve perakende ticaret	34	2440	1029	3469
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	20	2514	710	3224
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	22	2786	270	3056
Eğitim	17	926	1104	2030
Enerji üreten maddeler hariç madencilik ve taşoca.	12	1549	311	1860
Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı	5	1483	76	1559
Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı	11	1041	248	1289
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	10	593	441	1034
Oteller ve lokantalar	12	761	262	1023
Ulaşım araçları imalatı	3	955	17	972
Elektrikli ve optik donanım imalatı	2	842	37	879
Ana metal ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı	10	719	86	805
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	6	194	293	487
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı	1	418	19	437
Kimyasal madde ve ürünler ile suni elyaf imalatı	2	228	44	272
Ağaç ürünleri imalatı	4	200	25	225
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	3	151	1	152
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	2	82	40	122
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri	1	85	6	91
Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar	1	67	7	74
Tarım, avcılık ve ormancılık	1	61	6	67
Makine ve teçhizat imalatı	4	10	3	13
TOPLAM	306	31207	8170	39377

Tarım sektöründe 1, Sanayi sektöründe 93, İnşaat sektöründe 36 ve Hizmetler sektöründe 176 işyeri olmak üzere toplam 306 adet kayıtlı 50 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerine anket uygulanmıştır.

Çalışanların % 19,6'sı Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik sektöründe, % 11,4'ü Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı sektöründe çalışmaktadır. Çalışanların % 69'u erkek, % 31'i kadındır.

Erkeklerin % 20,8'i Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik sektöründe, % 12,4'ü ise, İnşaat sektöründe çalışmaktadır.

Kadınların % 21,3'ü tekstil sektöründe çalışmaktadır. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler ile Eğitim sektörlerinde çalışan kadın sayısı erkek çalışan sayısından fazladır. Kadınlar çoğunlukla imalat sanayinde istihdam edilmektedir.

TABLO 2: ÇALIŞANLARIN MESLEKLERİNE GÖRE DAĞILIMI

MESLEKLER	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Beden İşçisi (Temizlik)	5493	1064	6557
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	1474	1132	2606
Büro Memuru (Genel)	1425	866	2291
Beden İşçisi (İnşaat)	1629	29	1658
Satış Elemanı	752	380	1132
Şoför (Yük Tasıma)	945	1	946
Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	345	527	872
Bankacılık Meslek Elemanı	487	355	842
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine ile)	780	55	835
Beden İşçisi (Bina İnşaatı)	718	38	756
Elektrik Teknisyeni (Genel)	607	85	692
Diğer Koruyucu Güvenlik Elemanları	654	24	678
Cam Elyaf İmal İşçisi	542	0	542
Tahmil-Tahliye İşçisi (Gemi)	424	0	424
Diğer Öğretmenler	187	236	423
Elektrikçi (Genel)	403	7	410
Kasiyer	167	236	403
Beden İşçisi (Genel)	352	22	374
Bilgisayar Operatörü	152	218	370
Ütücü	295	63	358
Hemşire (Genel)	14	338	352
Ambalajcı (Elle)	180	158	338
Keççeli Araç Operatörü	335	0	335
Yönetici (Sevk ve İdare)	284	36	320
Aşçı	251	65	316
Sıvacı	302	0	302
Kamyon ve Kamyonet Şoförü (Şehir içi)	265	0	265
Garson (Servis Elemanı)	192	68	260
Orman İşçisi	230	0	230
İnşaat Kalıpcısı (Ahşap)	229	0	229
Büro Memuru (Haberleşme)	146	82	228
Forklift Operatörü	211	11	222
Muhasebeci	115	96	211
Kalite Kontrolcü	102	97	199
Diğer Haberleşme ve Kayıt Memurları	120	74	194
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	178	0	178
Kumaş Boyacısı	177	1	178
Puantör	174	4	178
Kalıpçı	163	0	163
Ütücü (Elle)	149	9	158
Diğer Tahmil-Tahliye ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	150	1	151

Çalışanların mesleklerine göre dağılımında en fazla çalışanın bulunduğu ilk 40 meslek Tablo 2’de gösterilmiştir.

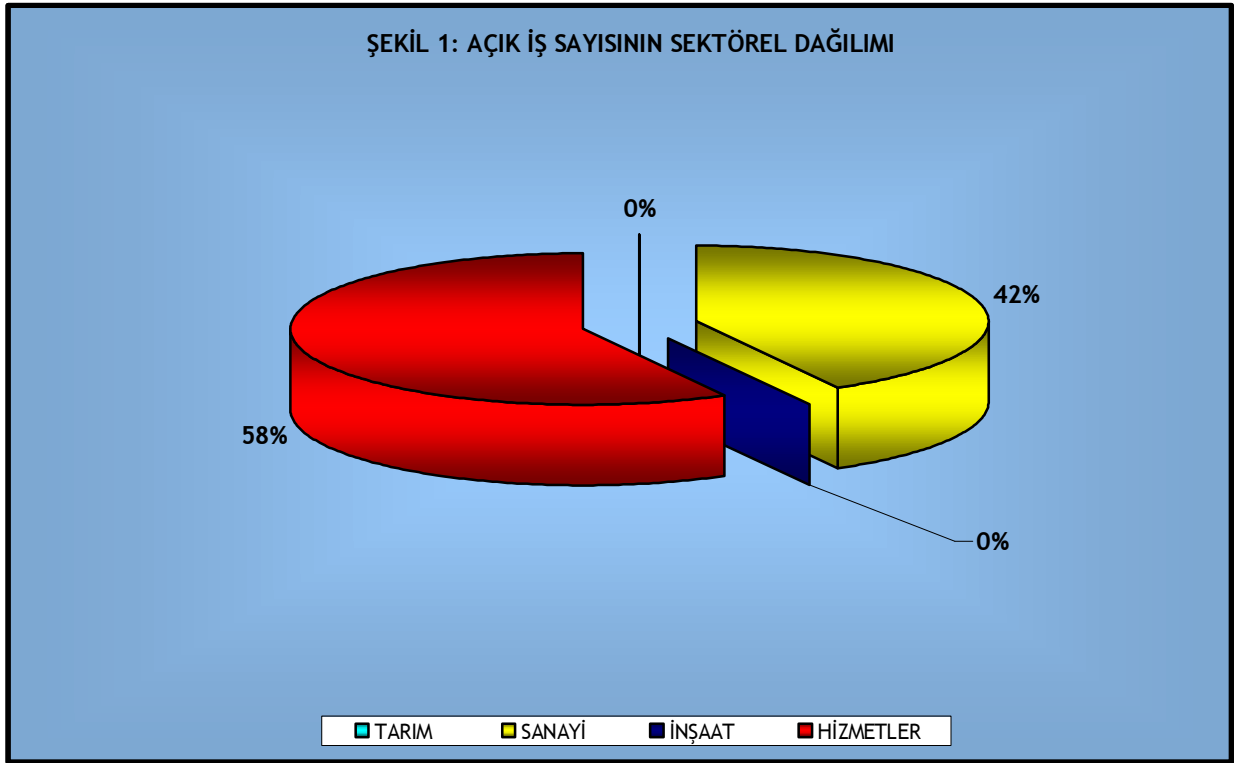
Erkeklerin en çok çalıştığı meslek Beden İşçiliği (Temizlik) iken kadınların en çok çalıştığı meslek El ve Makine Dikişçisidir.

Anketin yapıldığı zamanda işyerlerinin ihtiyaç duyduğu eleman sayısı ve meslekler Tablo 3’te yer almaktadır.

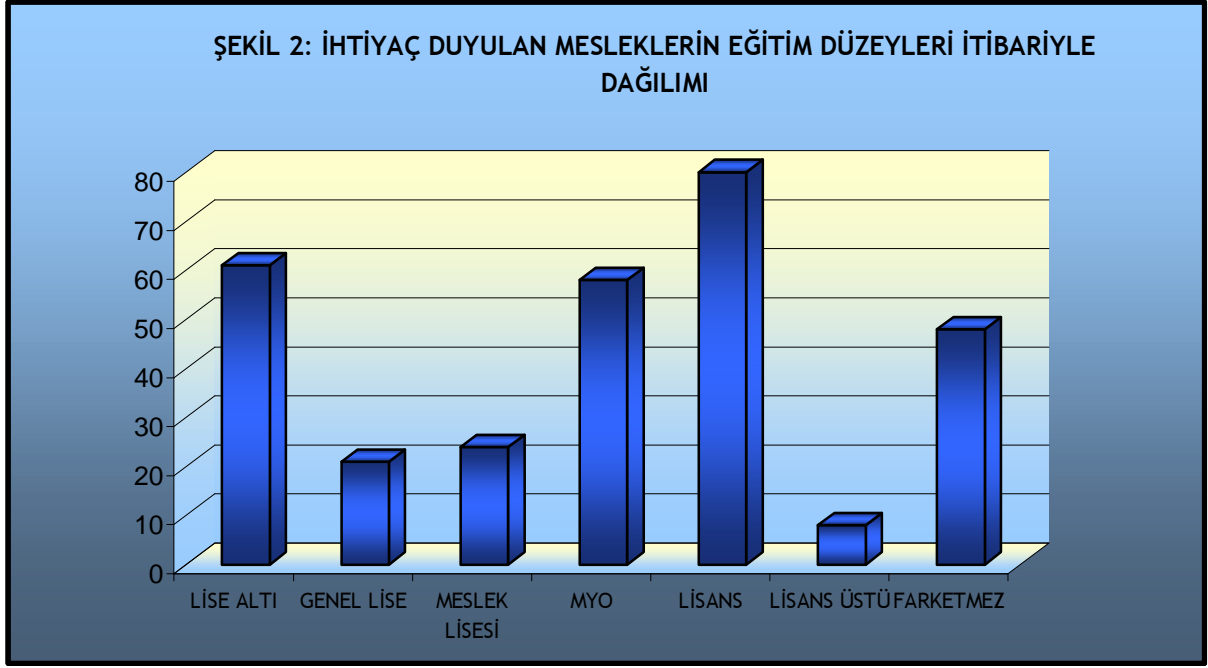
TABLO 3: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYISI	
MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	80
Beden İşçisi (Temizlik)	43
Elektrik Teknikeri	33
Büro Memuru (Genel)	18
Bilgisayar Operatörü	10
Diğer Hafriyat Makineleri ve ilgili Teçhizat Operatörleri	10
Elektrik Mühendisi (Genel)	10
Kamyon ve Kamyonet Şoförü (Şehir içi)	10
Hemşire (Genel)	8
Forklift Operatörü	7
Elektrik Teknisyeni (Genel)	5
Genel Cerrahi Uzmanı	5
Mobilya İmalatçısı	5
Satış Elemanı	5
Şoför (Yük Tasıma)	5
Elektrikçi (Genel)	3
Harita Teknikeri	3
Acil Tıp Teknisyeni	2
Ambar İşçisi (Portör)	2
Anestezi Teknikeri	2
Anestezi Teknisyeni	2
Depo Hamalı	2
Kepçeli Araç Operatörü	2
Makine Mühendisi (Genel)	2
Motor Yenileştirmeci	2
Oto Döşemecisi	2
Pastacı	2
Satıcı (Teknik Mamuller)	2
Torna Tezgahı Operatörü (Tornacı)	2
Yönetici (Bilgi İşlem+Sekreter)	2
Biyolog (Genel)	1
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine ile)	1
Endüstri Mühendisi (Genel)	1
Gıda Mühendisi	1
İnşaat Mühendisi (Genel)	1

Kalite Kontrolcü	1
Kasap	1
Makine Teknisyeni (Genel)	1
Muhasebe Müdürü (Otel)	1
Pazarlamacı	1
Radyatör İmalat İşçisi (Motorlu Taşıtlar)	1
Sağlık Memuru	1
Veteriner (Genel)	1
Vinç Operatörü (seyyar Vinçten Gayri Bomlu Vinçler)	1
TOPLAM	300

Açık işlerin % 26,7'si El ve Makine Dikişçisidir. Açık işlerin önemli bir kısmının nitelik gerektiren meslekler olması dikkat çekici diğer bir noktadır. Ayrıca açık işlerin % 14,3'de Beden İşçisidir. Elektrik ile ilgili mesleklerde (Teknisyen, Tekniker, Mühendis) talep edilen işgücü sayısının ön plana çıktığı görülmektedir. Bunlarla beraber 45 çeşit meslekte açık iş talebi olmuştur.

Açık işlerin % 42'si Sanayi sektöründe iken, % 58'i Hizmetler sektöründedir. Tarım ve İnşaat sektörlerinde açık iş talebi yoktur.

Mevcut açık işlerde istenen eğitim durumlarına bakarsak; açık işler için en çok lisans mezunları tercih edilmektedir. Lise altı eğitim mezunlarının, meslek lisesi mezunlarından daha çok talep edilmeleri dikkat çekmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki açık işler için eğitim durumu seçeneği genellikle fark etmez olarak işaretlenmiştir.

Temininde güçlük çekilen meslekler ve bu mesleklerde ihtiyaç duyulan kişi sayısı Tablo 4'te gösterilmiştir.

TABLO 4: TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	
MESLEKLER	SAYI
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	123
Hemşire (Genel)	36
Beden İşçisi (Temizlik)	30
Alüminyum Doğramacı	20
Elektrik Teknisyeni (Genel)	11
Bilgisayar Operatörü	10
Diğer Hafriyat Makineleri ve ilgili Teçhizat Operatörleri	10
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine ile)	10
Kamyon ve Kamyonet Şoförü (Şehir içi)	10
Ambar İşçisi (Portör)	5
Forklift Operatörü	5
Genel Cerrahi Uzmanı	5
Güvenlik Görevlisi	5

Aşçı	2
Elektrikçi (Genel)	2
Kepçeli Araç Operatörü	2
Makine Mühendisi (Genel)	2
Ortopedi ve Travmatoloji Teknisyeni	2
Pastacı	2
Satıcı (Teknik Mamuller)	2
Tamirci-Makinist (Fabrika Bakımı)	2
Arazi Topoğrafı	1
Bilgisayar Mühendisi	1
Boyacı	1
CNC Tezgah Operatörü	1
Endüstri Mühendisi (Genel)	1
Et Kesici	1
Fırıncı (Genel)	1
Gıda Mühendisi	1
Greyder Operatörü	1
Harita Teknikeri	1
Kasap	1
Muhasebeci	1
Teknik Ressam (Genel)	1
Vinç Operatörü (seyyar Vinçten Gayri Bomlu Vinçler)	1
Yönetici Sekreter	1
TOPLAM	311

Temininde güçlük çekilen mesleklerde Tekstil sektörünün ağırlığı görülmektedir. En çok temininde güçlük çekilen meslekler El ve Makine Dikişçisidir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde istihdam edilmek istenen kişilerin % 39,5'i El ve Makine Dikişçisidir.

İşverenler, Beden İşçisi (Temizlik) olarak 30 kişinin bulunmasında güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum; temininde güçlük çekilen mesleklerin her zaman nitelik gerektiren işler olmadığını, nitelik düzeyi düşük işçi bulunmasında da güçlük çekildiğini göstermektedir.

En fazla açık iş verilen meslekler ile en çok temininde güçlük çekilen meslekler arasında paralellik olduğu görülmektedir.

TABLO 5: 12 AY SONRA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER

MESLEKLER	SAYI
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	159
Hemşire (Genel)	45
Ütücü	32
Ambalajcı (Elle)	30
Şoför (Yük Tasıma)	29
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine ile)	20
Elektrik Teknisyeni (Genel)	19
Güvenlik Görevlisi	17
Overlok Makinesi Operatörü	17
Beden İşçisi (Bina İnşaatı)	15
Forklift Operatörü	15
Bilgisayar Operatörü	10
Mobilya İmalatçısı	10
Pazarlamacı	9
Elektrik Mühendisi (Genel)	7
Satış Elemanı	7
Büro Memuru (Genel)	6
Makine Mühendisi (Genel)	6
Yönetici (Ulaşım İşleri)	6
Bankacılık Meslek Elemanı	5
Elektrik Teknikeri	5
Garson (Servis Elemanı)	5
Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış Elemanı	5
Kalite Kontrolcü	5
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	3
Betonarme Demircisi	3
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile)	3
Oksi-Gaz Kaynakçısı	3
Röle-Ölçü Aletleri Teknisyeni	3
Baca İşçisi	2
Büro Memuru (Depolama)	2
CNC Tezgah Operatörü	2
Diğer Elektronik Teknisyenleri	2
Diğer Kaynakçılar ve Pürmüzcüler	2
Gaz Altı Kaynakçısı	2
İlik-Düğmeci	2
İnşaat Mühendisi (Bina)	2
Kasiyer	2
Kurye	2
Makina Teknikeri	2
Muhasebeci	2
Diğer	6
TOPLAM	529

Anket düzenlendikten 12 ay sonra, çalışan sayısında artış beklenen meslekler ve hangi meslekte ne kadar artış beklendiği yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu tablo bize bir anlamda 12 ay sonraki beklenen açık işleri vermektedir.

İstihdamında en çok artış beklenen meslekler Tekstil sektöründedir. İstihdam artışının % 30'unun El ve Makine Dikişçisi mesleğinde olacağı öngörülmüştür.

Artış beklenen meslekler genellikle nitelik gerektiren mesleklerdir. Bunun içinde bugünden önlem alınmalı ve bu mesleklerle ilgili eleman yetiştirilmelidir. Hemşire, Mühendis gibi açık bulunan mesleklerde kısa vadede önlem almak mümkün olamamakla beraber mesleki ve teknik eğitim ile kısa sürede eleman yetiştirilebilecek mesleklere öncelik verilebilir.

TABLO 6: 12 AY SONRA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
MESLEKLER	SAYI
Kapıcı-Kaloriferci	-1
Nezaretçi ve Ustabaşı (Metal İşleme)	-1
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	-1
Yönetici (Sevk ve İdare)	-1
Büro Memuru (Haberleşme)	-2
Bahçıvan (Genel)	-3
Boyacı	-3
İnşaat Sürveyanı	-3
Kontrol Teknisyeni	-3
Nezaretçi ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)	-3
Tamirci-Makinist (Hafriyat ve İnşaat Makineleri)	-3
Sıvacı	-4
Diğer Hayvan Yetiştiricileri ve Tarım İşçileri	-5
Nezaretçi ve Ustabaşı (Elektrik Teçhizat İmalat ve Donanımı)	-5
Kamyon ve Kamyonet Şoförü (Şehir içi)	-7
Kepçeli Araç Operatörü	-9
Hasta Hizmetlisi	-15
Orman İşçisi	-15
Beden İşçisi (Genel)	-24
Beden İşçisi (İnşaat)	-25
Sıhhi Tesisatçı	-45
Elektrikçi (Genel)	-103
Beden İşçisi (Temizlik)	-198
TOPLAM	-479

Anketin uygulanmasından 12 ay sonra azalış beklenen meslekler yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

İstihdamında en fazla azalış beklenen meslekler Beden İşçisi (temizlik-inşaat-genel) ve Elektrikçidir.

TABLO 7: 12 AY SONRA İSTİHDAMDA BEKLENEN SEKTÖREL DEĞİŞİM	
SEKTÖR	SAYI
Tekstil ve tekstil ürünleri imalatı	235
Gıda ürünleri, içecek ve tütün imalatı	53
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	32
Ana metal ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı	20
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	15
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	12
Ağaç ürünleri imalatı	10
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı	9
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	8
Ulaşım araçları imalatı	8
Makine ve teçhizat imalatı	7
Oteller ve lokantalar	7
Enerji üreten maddeler hariç madencilik ve taşocakçılığı	-10
Tarım, avcılık ve ormancılık	-10
Toptan ve perakende ticaret	-20
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	-34
İnşaat	-292
TOPLAM	50

İstihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin sektörel dağılımına bakıldığında; en fazla istihdam artışı beklenen sektörlerin; Tekstil ile Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı sektörleri olduğu görülmektedir. İstihdamında en fazla azalış beklenen sektör ise İnşaat'tır.

Anket düzenlendikten 12 ay sonra meslekler bazında öngörülen net istihdam artışından net istihdam azalışı çıkarıldığında, istihdamın 50 kişi artacağı beklenmektedir.

İstihdamın bir yıl sonra % 0,1 oranında artacağı öngörülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Anket yapılan işyerlerinin % 30'u Sanayi sektöründe, % 12'si İnşaat sektöründe, % 58'i Hizmetler sektöründe faaliyet göstermektedir. Çalışanların % 69'u erkek, % 31'i kadındır. Erkeklerin en çok çalıştığı meslek "**Beden İşçiliği(Temizlik)**" iken kadınların en çok çalıştığı meslek "**El ve Makine Dikişçisi**" dir.

İstihdamın bir yıl sonra % 0,1 oranında artacağı öngörülmektedir.

Anketin yapıldığı dönemde **300 açık iş** tespit edilmiştir. Açık işlerin % **26,7'si** El ve Makine Dikişçisidir. Ayrıca açık işlerin % **14,3'de** Beden İşçisidir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde Tekstil sektörünün ağırlığı görülmektedir. En çok temininde güçlük çekilen meslekler El ve Makine Dikişçisidir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde istihdam edilmek istenen kişilerin % **39,5'i El ve Makine Dikişçisidir.**

İstihdamında en çok artış beklenen meslekler yine Tekstil sektöründedir. İstihdam artışının % 30'unun El ve Makine Dikişçisi mesleğinde olacağı öngörülmüştür.

İstihdamında en fazla azalış beklenen meslekler Beden İşçisi (Temizlik-İnşaat-Genel) ve Elektrikçidir.

Sektörel olarak en fazla istihdam artışı beklenen sektörlerin; Tekstil, Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı sektörleri olduğu görülmektedir. En fazla istihdam azalışı ise, İnşaat sektöründe beklenmektedir.

Yukarıdaki sonuçlardan da anlaşılacağı üzere işgücü piyasası içerisinde Tekstil ve Gıda sektörlerinin payı ve önemi büyüktür. Bu sektördeki hareketlilik gözlem altına alınmalı, ihtiyaçları anında tespit edilip karşılanmalıdır.

Bu kapsamda Aktif İstihdam Politikaları, işgücü ihtiyacı duyulan ve temininde güçlük çekilen mesleklere yöneltilmelidir. İşgücü ihtiyacı duyulan mesleklerde mesleki eğitim kursları açılmalı ve bu kurslarda işgücü piyasasının aradığı nitelik ve becerilere yönelik eğitim verilmelidir. İş ve Meslek Danışmanlığı faaliyetleri ile işsizler ve öğrenciler işgücü piyasasının eleman ihtiyacı duyduğu mesleklere yönlendirilmelidir.